

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

นักวิชาการทางการศึกษามีความเห็นสอดคล้องกันว่า ละครย่อมแสดงให้เห็นขนบธรรมเนียมประเพณี ตลอดจนการแต่งกาย ภาษาที่ใช้แต่ละสมัย แสดงให้เห็นแนวความคิดของประชาชนแต่ละชนชั้นและฐานะ มีการสอนศีลธรรมที่มีความมุ่งหมายให้เป็นคติและแนะให้คิด ละครพื้นเมืองแต่ละประเภทจึงมีเอกลักษณ์ที่ไม่ซ้ำแบบซึ่งกันและกัน (เต็มสิริ บุญยสิงห์, 2516, หน้า 17) ดังหลักฐาน และร่องรอยที่แสดงถึงระบำและละครต่างมีพัฒนาการมาจากการละเล่นร้องรำทำเพลงยุคดั้งเดิมของประชาชนชาวบ้านตระกูลไทย-ลาว ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตั้งแต่ยุคดึกดำบรรพ์ที่ยังไม่รู้จักอินเดีย ชนชั้นสูงรับเอาประเพณีฟ้อนขับไปปรับปรุงแต่งเป็นระบำในราชสำนัก ภายหลังจึงรับเอาละครชาวบ้านไปผสมระบำ และกลายเป็นละครชาตรี ละครนอก ละครใน (สุจิตต์ วงศ์เทศ, 2542, หน้า 157)

การแสดงพื้นบ้าน เป็นคติชนวิทยาประเภทหนึ่งที่มีลักษณะผสมผสานกันระหว่างคติชนประเภทมุขปาฐะ คือ มีลักษณะเป็นคติชนที่ใช้ถ้อยคำ และใช้ภาษาท่าทางอยู่ร่วมกัน การแสดงพื้นบ้านหรือมหรสพของไทยประกอบด้วยเพลง คนตรี และนาฏศิลป์ อันได้แก่ ระบำ รำ ฟ้อนและการแสดงเป็นเรื่องเป็นราว การแสดงพื้นบ้านจึงเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมไทย ที่แสดงให้เห็นการดำเนินชีวิตของคนในสังคมไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน (ปรีชา หิรัญประดิษฐ์, 2549, หน้า 20)

ละครชาวบ้านในระยะแรก ๆ เกิดจากความเชื่อถือในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เกี่ยวกับศาสนาและเทวดาต่าง ๆ เมื่อชีวิตมนุษย์ผูกพันอยู่กับสิ่งเหล่านี้ก็มีการแสดงออกถึงความศรัทธาเชื่อถือ เพื่อสักการบูชาและขอพรจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ กำเนิดของการละครในระยะแรก ๆ นั้นไม่ว่าจะเป็นละครของไทยหรือของต่างประเทศ ต่างก็เป็นไปเพื่อบูชา

เทพเจ้า สิ่งศักดิ์สิทธิ์ และเพื่อความบันเทิงใจระหว่างหมู่คณะของชาวบ้าน โดยทั่วไปเป็นสำคัญ (ฉันทส ทองช่วย, 2536, หน้า 274)

แนวคิดด้านความเป็นมาของละครชาตรีสันนิษฐานว่าไทยคงได้รับแบบแผนการ-แสดงชนิดนี้มาจากอินเดีย เดินทางเข้ามาสู่ภาคใต้ของไทยโดยผ่านทางชวามาลายู ในคำ-ร้องโนห์ราเก่าแก่ตอนหนึ่งก็มีกล่าวไว้ว่า “คนมักชอบใจ เรียกว่า มโนห์ราม่าแต่แขก” แต่มีบางท่านเชื่อว่าละครโนห์รา น่าจะมีกำเนิดขึ้นที่ภาคใต้เอง มิได้รับมาจากชวา โดยอาศัยการตีความจากตำนานละครและบทไหว้ครูโนห์ราว่า น่าจะมีกำเนิดขึ้นที่เมืองพัทลุง ที่น่าสังเกต คือ ตีลาการรำรำของโนห์ราภาคใต้นั้น มีลักษณะที่เชื่อกันว่าเป็นศิลปะแบบศรีวิชัย ซึ่งไม่อาจหาหลักฐานว่าละครโนห์ราชาตรีมีกำเนิดเมื่อใด หรือมีผู้นำละครชนิดนี้มาแสดงในสมัยอยุธยา มีเพียงข้อสังเกตว่าละครนั้นมีต้นกำเนิดมาจากการแสดงพื้นบ้านของสามัญชน (ทรงศักดิ์ ปรารักษ์วัฒนากุล, 2529, หน้า 103)

ละครชาตรีเข้ามาแพร่หลายอยู่ในกรุงรัตนโกสินทร์ มีเค้าว่าจะเข้ามาจากจังหวัดภาคใต้ ใน พ.ศ. 2312 สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีเสด็จยกกองทัพลงไปปราบปรามจับตัวเจ้านคร และพาขึ้นมารุงธนบุรีพร้อมด้วยพวกละคร แต่แล้วภายหลังจึงโปรดฯ ให้กลับเป็นเจ้านครศรีธรรมราชตามเดิม ทั้งมีละครผู้หญิงเป็นเครื่องประดับยศด้วย คราวที่ 2 เมื่อ พ.ศ. 2323 ในการฉลองพระแก้วมรกต โปรดฯ ให้ละครของเจ้านครขึ้นมาแสดงปรากฏว่า ได้แสดงประชันกับละครผู้หญิงของหลวง แต่ในครั้งกรุงธนบุรีละครชาตรีลดความนิยมลงจึงคงเหลือผู้แสดงไม่มากนัก

เมื่อครั้งสมัยรัชกาลที่ 3 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เจ้าพระยาพระคลังได้กรีธาทัพลงไปปราบปรามระงับเหตุการณ์ทางหัวเมืองภาคใต้ ในปีนั้นมีเหตุฝนแล้ง น้ำน้อย ข้าวแพงราษฎรอดอยาก ขณะที่เจ้าพระยาพระคลังยกทัพกลับกรุง ชาวเมืองนครศรีธรรมราชจึงขออพยพติดตามกองทัพมาด้วย เมื่อเข้ามาถึงกรุง พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงโปรดฯ ให้ช่วยชาวนครศรีธรรมราชตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนอยู่บริเวณ ตำบลสนามกระบือ (บริเวณถนนหลานหลวงและถนนดำรงรักษ์ในปัจจุบัน) และยังมีชาวนครศรีธรรมราชที่อพยพขึ้นมายังถิ่นฐานแถบภาคกลางในอีกหลายจังหวัด เช่น อยุธยา อ่างทอง เพชรบุรี เป็นต้น ในบรรดาชาวนครศรีธรรมราชมีผู้มีความสามารถในการแสดงละครชาตรีอยู่เป็นอันมาก จึงได้รวบรวมกันตั้งเป็นคณะละครเป็นที่พอใจแก่ชาวกรุง เป็นที่ขึ้นชื่อ-

ลือนามและฝึกหัดสืบต่อกันมาจนถึงทุกวันนี้ ด้วยยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงและมีการละครประเภทอื่นเกิดขึ้นมาภายหลัง จึงทำให้ละครชาตรีเสื่อมความนิยมลง ยังคงมีให้เห็นเพียงในงานแก้บนและงานมหรสพต่าง ๆ เท่านั้น (สุจิตต์ วงศ์เทศ, 2542, หน้า 5)

ละครเป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรม ซึ่งมนุษย์ใช้ละครเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารกับเทพเจ้า หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เป็นที่เคารพมาตั้งแต่สมัยดึกดำบรรพ์โดยละครรำของไทยที่เก่าแก่มามีมาแต่โบราณ และมักใช้แสดงเพื่อเป็นเครื่องมือติดต่อสื่อสารกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ละครชาตรีจึงเป็นละครรำที่นิยมใช้แสดงแก้บนมาจนถึงยุคปัจจุบัน ด้วยความเชื่อว่าผู้แสดงละครชาตรีมีคาถาอาคม และสามารถติดต่อกับเทพเจ้าหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ได้ ใครจะหาละครแก้บนต้องละครชาตรี เพื่อให้เทพเจ้าหรือสิ่งศักดิ์ช่วยคล้ยบันดาลให้ได้สิ่งที่ต้องการ (สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ, 2546, หน้า 44)

ลักษณะการแสดงละครชาตรีมีแบบแผนการแสดงที่เป็นลักษณะสืบทอดต่อกันมา คือ จะมีพิธีกรรม 3 ช่วง คือ ช่วงพิธีกรรมก่อนการแสดงจะเป็นการปลุกโรง-การบูชาครู การโหมโรง ร้องประกาศครู ร้องเชิญสิ่งศักดิ์สิทธิ์ รำถวายมือ ร้องประกาศโรง รำซัดหน้าบท ช่วงการแสดงจะมีการดำเนินเรื่องและมีพิธีลาเครื่องสังเวท พิธีกรรมหลังจากจบการแสดงจะมีการทำพิธีลาโรงเป็นขั้นตอนสุดท้าย (วุฒิพงษ์ ทองก้อน, 2543, หน้า 92) ละครชาตรีจึงเป็นละครที่มีลักษณะพิเศษ ที่นอกเหนือจากความบันเทิงแล้วยังมีความเกี่ยวข้องกับพิธีกรรมความเชื่อของคนไทยในเรื่องการแก้บน อันเนื่องจากคนไทยมีความเชื่อเรื่องการบนบานศาลกล่าว ด้วยความต้องการให้สิ่งนั้นประสบผลสำเร็จตามที่ประสงค์ไว้ จึงต้องบนบานศาลกล่าวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เคารพนับถือ เมื่อทำงานสำเร็จ ล่วงตามทีประสงค์ก็ต้องจัดการแก้บนตามที่ได้กล่าวบนไว้

การแก้บนของคนไทยมีหลายวิธี เช่น การแก้บน โดยถวายสิ่งของ การแก้บนด้วยการแสดง เป็นต้น ละครชาตรีจัดเป็นละครรำแก้บนซึ่งเป็นที่นิยมของคนไทย ยังคงมีให้เห็นในแถบจังหวัดภาคกลางของ ไทย เช่น อุทัยฯ อ่างทอง สิงห์บุรี สุพรรณบุรี เพชรบุรี ปทุมธานี เป็นต้น นอกเหนือจากความสนุกสนานแล้วยังแสดงให้เห็นถึงบทบาททางพิธีกรรมในการแก้บน และพิธีกรรมที่สอดแทรกอยู่ในการแสดง (อรุณวรรณ เกตุอร่าม และศรีอรุณ ฤทธิรงค์, 2533, หน้า 767)

ละครชาตรีที่พบในจังหวัดอ่างทอง เป็นการแสดงที่มีความเก่าแก่และมีชื่อเสียง ดังเช่นคณะละครชาตรีคณะศิษย์จันทร์ฉายวิเศษศิลป์ ที่ได้รับการถ่ายทอดมาตั้งแต่ครั้ง บรรพบุรุษ ซึ่งนอกเหนือจากการให้ความบันเทิงแล้วยังมีการแสดงในรูปแบบการประชัน และใช้แสดงเป็นละครแก้บน ด้วยเชื่อว่าหากต้องการละครเพื่อแก้บน ต้องนำละครชาตรี มาแสดงถวายสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่มีอำนาจเหนือมนุษย์สามารถบันดาลให้เกิดเหตุการณ์ที่ให้ความรู้สึกรู้ว่ามหัศจรรย์ได้ แม้ในปัจจุบันจะมีความเจริญทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่สามารถพิสูจน์ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติได้ แต่ก็ยังคงมีประชาชนที่มีความเชื่อในสิ่งที่ อยู่เหนือธรรมชาติ ในสิ่งที่ตนเคารพนับถือ เมื่อประสบผลสำเร็จตามที่ประสงค์ไว้ก็จะต้องมีการแก้บนเพื่อเป็นการตอบแทนสิ่งที่สมประสงค์

ด้วยเหตุของการเคลื่อนย้ายทางวัฒนธรรมในยุคปัจจุบัน ซึ่งมีการรับวัฒนธรรม จากต่างชาติเข้ามามีบทบาทในสังคมสมัยใหม่ รวมทั้งความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ และเศรษฐกิจ ทำให้โลกไปสู่ยุคโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้ความเชื่อและ พิธีกรรมเลือนหายไปจากการแสดง เกิดความเสื่อมสลายของวัฒนธรรมดั้งเดิมที่มีอยู่ของ ชุมชน และต่างได้รับและชื่นชมต่อวัฒนธรรมของชนชาติอื่นที่เผยแพร่เข้ามา จึงทำให้ ละครชาตรีในปัจจุบันได้พลิกโฉมจากอดีตซึ่งเคยรุ่งเรืองในงานบุญต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น งานวันขึ้นปีใหม่ โขนจุก บวชนาค งานมหรสพต่าง ๆ จนกระทั่งในปัจจุบันหาชมละคร- ชาตรีได้ยาก จะมีให้ชมได้เพียงที่จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัด อ่างทอง ศาลหลักเมืองกรุงเทพฯ และในแถบจังหวัดภาคกลางประปราย ซึ่งส่วนใหญ่จะ นิยมแสดงตามวิหารหรือศาลสิ่งศักดิ์สิทธิ์

ถึงแม้ละครชาตรีจะเป็นเพียงการแสดงของชาวบ้านในท้องถิ่น แต่ละครชาตรีก็ เป็นการแสดงที่ทรงคุณค่าด้านวัฒนธรรม รวมถึงเป็นเครื่องชี้วัดให้เห็นถึงความเจริญ- รุ่งเรืองของการละคร และประวัติศาสตร์ของชุมชนที่มีมา โดยที่คณะศิษย์จันทร์ฉาย- วิเศษศิลป์ เป็นคณะละครชาตรีที่ในชุมชน รวมถึงจังหวัดใกล้เคียง ยกย่องว่ามีชื่อเสียง เก่าแก่และได้รับความนิยมนับอย่างยิ่ง อีกทั้งยังคงมีการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษที่มีความ- เชี่ยวชาญในการแสดงและการประกอบพิธีกรรมความเชื่อที่แทรกอยู่ในละครชาตรี การศึกษาละครชาตรีคณะศิษย์จันทร์ฉายวิเศษศิลป์ จึงมีความสำคัญต่อการอนุรักษ์

สืบทอคมรคทงวฒนทรรม ควมเชอและพธกรรรมของลครชตรร มรให้สูญหอยไปจก
ตงคมไทย

วตุประสงคของการวจย

งานวจยนี้เพื่อศกษาลครชตรรคณศษยจันทรนยวศษศลป บานเลขที่ 148/1
หมุ 5 ดาบลทาชาง อมอวศษชยชชญ จงหวคองทอ ในประคณตอไปนี้

1. เพื่อศกษาควมเชอของลครชตรรคณศษยจันทรนยวศษศลป อมอวศษ-
ชยชชญ จงหวคองทอ
2. เพื่อศกษาลกษณะพธกรรรมของลครชตรรคณศษยจันทรนยวศษศลป

ขอบเขตของการวจย

การวจยในครั้งนัผู้วจยกำหนดขอบเขตวคังตอไปนี้

1. ศกษาควมเชอและพธกรรรมของคณลครชตรรคณศษยจันทรนยวศษศลปที่
สอคแทรกอยู่ในการแสดงลครชตรร และขนบนิยมของชาวคณศษยจันทรนยวศษ-
ศลป
2. ศกษาลกษณะและจันตอนในการแสดงลครชตรรแกบน
 - 2.1. ขอบเขตบุคคล
 - 2.1.1 ผู้ที่รครับการถ่ยทอลครชตรร อนได้แก นางประจวบ ประคษฐ์สร
นางพกุล เกษมสุขสกุณน นางศรไพร เพมพูน นายนุกูล ประคษฐ์สร
 - 2.2. ขอบเขตสถานที่,
 - 2.2.1 คณลครชตรรคณศษยจันทรนยวศษศลป อมอวศษชยชชญ
จงหวคองทอ

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความเชื่อ หมายถึง การยอมรับนับถือในสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มีตัวตนและไม่มีตัวตน สามารถทำให้มนุษย์อยู่ภายใต้อิทธิพลและปฏิบัติสิ่งทีเกี่ยวกับความเชื่อในระดับหนึ่ง

พิธีกรรม หมายถึง พิธีที่มีความเกี่ยวข้องกับความเชื่อทางศาสนาและเวทมนตร์ มาหาที่สืบทอดกันมา จนเกิดเป็นประเพณีเกี่ยวกับชีวิตขึ้นเรียกว่า “ขนบประเพณี” ที่มีระเบียบแบบแผนที่คนในหมู่คณะประพาศิบัติต่อกันมา

ละครชาวบ้าน (folk drama) หมายถึง ข้อมูลคติชนวิทยาประเภทประสม (mixed) ที่มีทั้งการใช้ถ้อยคำ และไม่ต้องใช้ถ้อยคำในการถ่ายทอดประสมกัน เป็นการละเล่นที่ได้วิวัฒนาการมาจากระบำ รำ เต้น โดยอาศัยนิทานชาวบ้านเป็นเรื่องประกอบเวลาจะแสดง

ละครชาตรี หมายถึง ละครที่เล่าเรื่องกษัตริย์ มีลักษณะเหมือนกับละครเร่ชนิดหนึ่งของอินเดียมีชื่อเรียกว่า “ชาตรา” คำว่าละครชาตรี นิยมเรียกกันในภาคกลาง ส่วนภาคใต้มักจะเรียกว่าโนห์รา

พิธีกรรมละครชาตรี หมายถึง การใช้ละครในการติดต่อสื่อสารกับเทพเจ้าหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ซึ่งเป็นที่เคารพ ใช้ในการแก้บน ด้วยความเชื่อที่ว่าผู้แสดงละครชาตรีมีคาถาอาคมสามารถติดต่อกับเทพเจ้าหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ได้ และจะช่วยคลบ้นคาลให้ได้สิ่งที่ต้องการ

ละครแก้บน หมายถึง มหรสพพื้นบ้านชนิดหนึ่ง มีมานานนับร้อยปี เป็นการแสดงที่มีความเชื่อผสมผสานกับพิธีกรรม

สินบน หมายถึง คำสัญญาที่มีไว้กับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เมื่อผู้บนได้รับสิ่งที่ปรารถนาแล้วต้องมาแก้สินบนตามที่ได้ตกลงไว้

แก้บน หมายถึง การให้คืนตามที่ได้มีการกล่าวขอร้องไว้ เนื่องจากผู้มีพันธะสัญญาต่อกัน ซึ่งเกิดจากความต้องการถึงสิ่งที่มุ่งหวัง และวิงวอนขอร้องเพื่อต้องการความช่วยเหลือโดยใช้วัตถุสิ่งของเป็นเครื่องมือในการขอวิงวอนต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ในสมัยโบราณเรียกว่า “ไ้ข้บน”

ขาดสินบน หมายถึง การกระทำเมื่อบรรลุถึงสิ่งที่มุ่งหวังจนเป็นที่พึงพอใจต่อสิ่ง-
ศักดิ์สิทธิ์ เป็นการบอกเลิกถึงพันธะสัญญาที่เคยมีต่อกันให้หมดสิ้นลงไป

เครื่องสังเวท หมายถึง อาหารที่ได้จัดเตรียมนำมาบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ตามความเชื่อ
ของคหิชาชาวบ้านหรืออาหารที่จัดเตรียมเพื่อถวายแด่สิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามที่ได้บนบานไว้

ซอกคลี หมายถึง ซอกไม้ใผ่ใช้สำหรับเก็บอุปกรณ์ของนักแสดงโดยแขวนไว้ที่
เสากลางโรงละคร

ซางข้าว หมายถึง ต้นข้าวที่ได้จากการเก็บเกี่ยวข้าวเมื่อตากแห้งแล้วนำมาเป็น
วัสดุในการมุงหลังคา

วิธีดำเนินงานวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดวิธีการและขั้นตอนดังนี้

ขั้นรวบรวมข้อมูล

รวบรวมข้อมูลเอกสารที่เป็นหนังสือ ตำรา บทความ และวารสารจากแหล่งต่าง ๆ
เช่น หอสมุดแห่งชาตินครศรีธรรมราช ศูนย์วัฒนธรรมปักษ์ใต้ จังหวัดนครศรีธรรมราช
สำนักวิทยบริการหอสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยรามคำแหง
หอสมุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร สำนักวิทยบริการมหาวิทยาลัย-
เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ห้องสมุดภาควิชานาฏดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ห้องสมุดคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสภาพทั่วไปของอำเภอวิเศษชัยชาญและจังหวัด
อ่างทอง

2. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับลำดับการแสดงละครชาตรี

3. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อและพิธีกรรมของละครชาตรี

4. ศึกษาข้อมูลจากละครชาตรีคณะศิษย์จันทร์ฉายวิเศษศิลป์โดยการสัมภาษณ์ และการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม

ชั้นจำแนกข้อมูล

1. จำแนกข้อมูลโดยลำดับ
2. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิทยากร โดยใช้แบบสัมภาษณ์ และสัมภาษณ์บุคคล ดังต่อไปนี้ นายโรง (เจ้าของคณะละคร) คณะศิษย์จันทร์ฉายวิเศษศิลป์ อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง นักแสดงในคณะละครชาตรีคณะศิษย์จันทร์ฉายวิเศษศิลป์ อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง จำนวน 3 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แบบสัมภาษณ์
2. เครื่องบันทึกเสียง
3. กล้องถ่ายรูป
4. กล้องวิดีโอ

ชั้นวิเคราะห์ข้อมูล

นำเอกสารที่ได้จากการค้นคว้าและการสัมภาษณ์ มาเรียบเรียงวิเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ นำเสนองานวิจัยโดยการพรรณนาวิเคราะห์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงอิทธิพลความเชื่อที่มีผลต่อพฤติกรรมของนักแสดงละครชาตรีคณะศิษย์จันทร์ฉายวิเศษศิลป์ อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง

2. ทราบถึงพิธีกรรมที่มีอยู่ในการแสดงละครชาตรี อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง
3. ทราบถึงวิวัฒนาการของละครชาตรีจากอดีตสู่ปัจจุบัน
4. เป็นการอนุรักษ์การละคร ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติให้คงอยู่ต่อไป